

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

• సకలకర్మసిద్ధికి
శ్రీమద్రామాయణపారాయణం •

బడవ రోజు పారాయణ - 29.07.2021

పారాయణ చేయవలసిన సర్గలు

సకలవిధరోగశంతి కొరకు

యుద్ధకాండ - 59 వ సర్గ

147 శ్లోకాలు

జన్మంతరసకలసౌఖ్యప్రాప్తికి

యుద్ధకాండ - 131 వ సర్గ = 123 శ్లోకాలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 270 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర
పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్,
సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః,
వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం,
దేశస్యాస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం,
ఏతద్ దేశస్థిత, సర్వజనేషు, సామనస్య, సాదరభావనా సిద్ధ్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య,
సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం,
వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమ-
నిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం,
అక్షరలక్ష్యాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ,
హోమపూర్వకం, అపస్మార-శ్వాస-ఖాస-కుష్ఠాది, సకలవిధరోగశాన్త్యర్థం, ఇహ జన్మని,
జన్మాంతరే చ, సకలసుఖప్రాప్త్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గతే, యుద్ధకాండే,
రావణకిరీటభంగాత్మక, ఏకోనషష్ఠితమస్సర్గపారాయణం, యుద్ధకాండే,
శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ, ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గపారాయణం, తథా,
శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమస్సర్గపారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన,
అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రామప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందే నిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనవష్టితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తస్మిన్ హతే రాక్షససైన్యపాలే, ప్లవంగమానామృషభేణ యుద్ధే ।

భీమాయుధం సాగరతుల్యవేగం, విదుద్రువే రాక్షసరాజసైన్యమ్ ॥ 59.1॥ (2 సార్లు)

గత్వాఽథ రక్షోధిపతేశ్శశంసుః, సేనాపతిం పావకసూనుశస్త్రమ్ ।

తచ్ఛాపి తేషాం వచనం నిశమ్య, రక్షోధిపః క్రోధవశం జగామ ॥ 59.2 ॥

సంఖ్యే ప్రహస్తం నిహతం నిశమ్య, శోకార్దితః క్రోధపరీతచేతాః ।

ఉవాచ తామైర్యతయోధముఖ్యాన్, ఇంద్రో యథా చామరయోధముఖ్యాన్ ॥ 59.3 ॥

నాఽవజ్ఞా రిపవే కార్యా యైరింద్రబలసూదనః ।

సూదితస్సైన్యపాలో మే సానుయాత్రస్సకుంజరః ॥ 59.4 ॥

సోఽహం రిపువినాశాయ విజయాయాఽవిచారయన్ ।

స్వయమేవ గమిష్యామి రణశీర్షం తదద్భుతమ్ ॥ 59.5 ॥

అద్య తద్వానరానీకం రామం చ సహలక్ష్మణమ్ ।

నిర్దహిష్యామి బాణౌఘైః వనం దీప్తైరివాగ్నిభిః ॥ 59.6 ॥

అద్య సంతర్పయిష్యామి పృథివీం కపిశోణితైః ।

రామం చ లక్ష్మణం చైవ ప్రేషయిష్యే యమక్షయమ్ ॥

స ఏవముక్త్యా జ్వలనప్రకాశం, రథం తురంగోత్తమరాజయుక్తమ్ ॥

ప్రకాశమానం వపుషా జ్వలంతం, సమారురోహమరరాజశత్రుః ॥ 59.7 ॥

స శంఖభేరీపణవప్రణాదైః, ఆస్ఫోటితక్ష్యేళితసింహనాదైః ।

పుణ్యైష్ఠవైశ్చాప్యభిపూజ్యమానః తదా యయౌ రాక్షసరాజముఖ్యః ॥ 59.8 ॥

స శైలజీమూతనికాశరూపైః, మాంసాదనైః పావకదీప్తనేత్రైః ।

బభౌ వృతో రాక్షసరాజముఖ్యః, భూతైర్వృతో రుద్ర ఇవాసురేశః ॥ 59.9 ॥

తతో నగర్యాస్సహసా మహౌజాః, నిష్క్రమ్య తద్వానరసైన్యముగ్రమ్ ।

మహోర్ధవాభ్రస్తనితం దదర్శ, సముద్యతం పాదపశైలహస్తమ్ ॥ 59.10 ॥

తద్రాక్షసానీకమతిప్రచండమ్, ఆలోక్య రామో భుజగేంద్ర బాహుః ।

విభీషణం శస్త్రభృతాం వరిష్ఠమ్, ఉవాచ సేనానుగతః పృథుశ్రీః ॥ 59.11 ॥

నానాపతాకాధ్వజశస్త్రజుష్టం, ప్రాసాసిశూలాయుధశస్త్రజుష్టమ్ ।

సైన్యం గజేంద్రోపమనాగజుష్టం, కస్యేదమక్షోభ్యమభీరుజుష్టమ్ ॥ 59.12 ॥

తతస్తు రామస్య నిశమ్య వాక్యం, విభీషణశ్చక్రసమానవీర్యః ।

శశంస రామస్య బలప్రవేకం, మహాత్మనాం రాక్షసపుంగవానామ్ ॥ 59.13 ॥

- యోఽసౌ గజస్కంధగతో మహాత్మా, నవోదితార్కోపమతామ్రవక్త్రః ।
ప్రకంపయన్నాగశిరోఽభ్యుపైతి, హ్యకంపనం త్వేనమవేహి రాజన్ ॥ 59.14 ॥
- యోఽసౌ రథస్థో మృగరాజకేతుః, ధూన్వాన్ ధనుశ్చక్రధనుఃప్రకాశమ్ ।
కరీవ భాత్యుగ్రనివృత్తదంష్ట్రః, స ఇంద్రజిన్నామ వరప్రధానః ॥ 59.15 ॥
- యశ్చైష వింధ్యాస్తమహేంద్రకల్పః, ధన్వీ రథస్థోఽతిరథోఽతివీరః ।
విస్ఫారయంశ్చాపమతుల్యమానం, నామ్నాఽతికాయోఽతివివృద్ధకాయః ॥ 59.16 ॥
- యోఽసౌ నవార్కోదితతామ్రచక్షుః, ఆరుహ్య ఘంటానినదప్రణాదమ్ ।
గజం ఖరం గర్జతి వై మహాత్మా, మహేంద్రాదరో నామ స ఏష వీరః ॥ 59.17 ॥
- యోఽసౌ హయం కాంచనచిత్రభాండమ్, ఆరుహ్య సంధ్యాభగిరిప్రకాశమ్ ।
ప్రాసం సముద్యమ్య మరీచినద్ధం, పిశాచ ఏషోఽశనితుల్యవేగః ॥ 59.18 ॥
- యశ్చైష శూలం నిశితం ప్రగృహ్య, విద్యుత్ప్రభం కింకరవజ్రవేగమ్ ।
వృషేంద్రమాస్థాయ గిరిప్రకాశమ్, ఆయాతి యోఽసౌ త్రిశిరా యశస్వీ ॥ 59.19 ॥
- అసౌ చ జీమూతనికాశరూపః, కుంభః పృథువ్యూఢసుజాతవక్షాః ।
సమాహితః పన్నగరాజకేతుః, విస్ఫారయన్ భాతి ధనుర్విధూన్వాన్ ॥ 59.20 ॥
- యశ్చైష జాంబూనదవజ్రజుష్టం, దీప్తం సధూమం పరిఘం ప్రగృహ్య ।
ఆయాతి రక్షోబలకేతుభూతః, త్వసౌ నికుంభోఽద్భుతఘోరకర్మా ॥ 59.21 ॥
- యశ్చైష చాపాశిశరౌఘజుష్టం, పతాకినం పావకదీప్తరూపమ్ ।
రథం సమాస్థాయ విభాత్యుదగ్రః, నరాంతకోఽసౌ నగశృంగయోధీ ॥ 59.22 ॥
- యశ్చైష నానావిధఘోరరూపైః, వ్యాఘ్రోష్ట్రనాగేంద్రమ్మృగాశ్వవక్త్రైః ।
భూతైర్వృతో భాతి వివృత్తనేత్రైః, సోఽసౌ సురాణామపి దర్పహంతా ॥ 59.23 ॥
- యత్రైతదిందుప్రతిమం విభాతి, చ్ఛత్రం సితం సూక్ష్మశలాకమగ్ర్యమ్ ।
అత్రైష రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా, భూతైర్వృతో రుద్ర ఇవావభాతి ॥ 59.24 ॥
- అసౌ కిరీటీ చలకుండలాస్యః, నగేంద్రవింధ్యోపమభీమకాయః ।
మహేంద్రవైవస్వతదర్పహంతా, రక్షోధిపస్సూర్య ఇవావభాతి ॥ 59.25 ॥
- ప్రత్యువాచ తతో రామః విభీషణమరిందమమ్ ।
అహలా దీప్తో మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ॥ 59.26 ॥
- ఆదిత్య ఇవ దుష్ప్రేక్షః రశ్మిభిర్భాతి రావణః ।
సువ్యక్తం లక్షయే హ్యస్య రూపం తేజస్సమావృతమ్ ॥ 59.27 ॥
- దేవదానవవీరాణాం వపుర్వైవంవిధం భవేత్ ।
యాద్యశం రాక్షసేంద్రస్య వపురేతత్ ప్రకాశతే ॥ 59.28 ॥

సర్వే పర్వతసంకాశాః సర్వే పర్వతయోధినః ।

సర్వే దీప్తాయుధధరాః యోధాశ్చాస్య మహాజనః ॥ 59.29 ॥

భాతి రాక్షసరాజోఽసౌ ప్రదీప్తైర్భీమవిక్రమైః ।

భూతైః పరివృతస్తీక్ష్ణైః దేహవద్భిరివాంతకః ॥ 59.30 ॥

దిష్ట్యాఽయమద్య పాపాత్మా మమ దృష్టిపథం గతః ।

అద్య క్రోధం విమోక్ష్యామి సీతాహరణసంభవమ్ ॥ 59.31 ॥

ఏవముక్త్యా తతో రామః ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరస్తస్థా సముద్భుత్య శరోత్తమమ్ ॥ 59.32 ॥

తతస్య రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా, రక్షాంసి తాన్యాహ మహాబలాని ।

ద్వారేషు చర్యాగృహగోపురేషు, సునిర్వృతాస్తిష్ఠత నిర్విశంకాః ॥ 59.33 ॥

ఇహోగతం మాం సహితం భవద్భిః, వనాకసశ్చిద్రమిదం విదిత్వా ।

శూన్యాం పురీం దుష్ప్రసహాం ప్రమథ్య, ప్రధర్షయేయుస్సహసా సమేతాః ॥ 59.34 ॥

విసర్జయిత్వా సహితాంస్తతస్తాన్, గతేషు రక్షస్సు యథానియోగమ్ ।

వ్యధారయద్వానరసాగరౌఘం, మహారుషః పూర్ణమివార్ణవౌఘమ్ ॥ 59.35 ॥

తమాపతంతం సహసా సమీక్ష్య, దీప్తేషుచాపం యుధి రాక్షసేంద్రమ్ ।

మహాత్సముత్పాట్య మహీధరాగ్రం, దుద్రావ రక్షోఽధిపతిం హరీశః ॥ 59.36 ॥

తచ్చైలశృంగం బహువృక్షసానుం, ప్రగృహ్య చిక్షేప నిశాచరాయ ।

తమాపతంతం సహసా సమీక్ష్య, బిభేద బాణైస్తపనీయపుంఖైః ॥ 59.37 ॥

తస్మిన్ ప్రవృద్ధోత్తమసానువృక్షే, శృంగే వికీర్ణే పతితే పృథివ్యామ్ ।

మహాహికల్పం శరమంతకాభం, సమాదదే రాక్షసలోకనాథః ॥ 59.38 ॥

స తం గృహీత్వాఽనిలతుల్యవేగం, సవిస్ఫులింగజ్వలనప్రకాశమ్ ।

బాణం మహేంద్రాశనితుల్యవేగం, చిక్షేప సుగ్రీవవధాయ రుష్టః ॥ 59.39 ॥

స సాయకో రావణబాహుముక్తః, శక్రాశనిప్రఖ్యవపుశ్చితాగ్రః ।

సుగ్రీవమాసాద్య బిభేద వేగాత్, గుహేరితా క్రౌంచమివోగ్రశక్తిః ॥ 59.40 ॥

స సాయకార్తో విపరీతచేతాః, కూజన్ పృథివ్యాం నిపపాత వీరః ।

తం ప్రేక్ష్య భూమౌ పతితం విసంజ్ఞం, నేదుః ప్రహృష్టా యుధి యాతుధానాః ॥ 59.41 ॥

తతో గవాక్షో గవయః సుదంష్ట్రః, తథర్షభో జ్యోతిముఖో నభశ్చ ।

శైలాన్ సముద్యమ్య వివృద్ధకాయాః, ప్రదుద్రువుస్తం ప్రతి రాక్షసేంద్రమ్ ॥ 59.42 ॥

తేషాం ప్రహరాన్ స చకార మోఘాన్, రక్షోధిపో బాణగణైశ్చితాగ్రైః ।

తాన్వానరేంద్రానపి బాణజాలైః, బిభేద జాంబూనదచిత్రపుంఖైః ॥ 59.43 ॥

తే వానరేంద్రాస్త్రిదశారిబాణైః, భిన్నా నిపేతుర్భువి భీమకాయాః ।

తతస్తు తద్వానరపైన్యముగ్రం, ప్రచ్ఛాదయామాస స బాణజాలైః ॥ 59.44 ॥

తే వధ్యమానాః పతితాః ప్రవీరాః, నానద్యమానా భయశల్యవిద్ధాః ।

శాఖామృగా రావణసాయకార్తాః, జగ్ముశ్శరణ్యం శరణం స్మ రామమ్ ॥ 59.45 ॥

తతో మహాత్మా సధనుర్దనుష్మాన్, ఆదాయ రామస్సహసా జగామ ।

తం లక్ష్మణః ప్రాంజలిరభ్యుపేత్య, ఉవాచ వాక్యం పరమార్థయుక్తమ్ ॥ 59.46 ॥

కామమార్య సుపర్యాప్తః వధాయాస్య దురాత్మనః ।

విధమిష్యామ్యహం నీచమ్ అనుజానీహి మాం ప్రభో ॥ 59.47 ॥

తమబ్రవీన్మహాతేజాః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 59.48 ॥

గచ్ఛ యత్నపరశ్చాపి భవ లక్ష్మణ సంయుగే ।

రావణో హి మహావీర్యః రణేఽద్భుతపరాక్రమః ।

త్రైలోక్యేనాపి సంక్రుద్ధః దుష్ప్రసహ్యా న సంశయః ॥ 59.49 ॥

తస్య చ్ఛిద్రాణి మార్గస్వ స్వచ్ఛిద్రాణి చ లక్షయ ।

చక్షుషా ధనుషా యత్నాత్ రక్షాత్మానం సమాహితః ॥ 59.50 ॥

రాఘవస్య వచశ్రుత్వా పరిష్వజ్యాభిపూజ్య చ ।

అభివాద్య తతో రామం యయౌ సామిత్రిరాహవమ్ ॥ 59.51 ॥

స రావణం వారణహస్తబాహుః, దదర్శ దీప్తోద్యతభీమచాపమ్ ।

ప్రచ్ఛాదయంతం శరవృష్టిజాలైః, తాన్వానరాన్నిన్నవికీర్ణదేహాన్ ॥ 59.52 ॥

తమాలోక్య మహాతేజాః హనూమాన్మారుతాత్మజః ।

నివార్య శరజాలాని ప్రదుద్రావ స రావణమ్ ॥ 59.53 ॥

రథం తస్య సమాసాద్య భుజముద్యమ్య దక్షిణమ్ ।

త్రాసయన్ రావణం ధీమాన్ హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.54 ॥

దేవదానవగంధర్వైః యక్షైశ్చ సహ రాక్షసైః ।

అవధ్యత్వం త్వయా ప్రాప్తం వానరేభ్యస్తు తే భయమ్ ॥ 59.55 ॥

ఏష మే దక్షిణో బాహుః పంచశాఖస్సముద్యతః ।

విధమిష్యతి తే దేహాత్ భూతాత్మానం చిరోషితమ్ ॥ 59.56 ॥

శ్రుత్వా హనూమతో వాక్యం రావణో భీమవిక్రమః ।

సంరక్తనయనః క్రోధాత్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 59.57 ॥

క్షిప్రం ప్రహర నిశ్చంకం స్థిరాం కీర్తిమవాప్ను హి ।

తతస్త్వాం జ్ఞాతవిక్రాంతం నాశయిష్యామి వానర ॥ 59.58 ॥

రావణస్య వచశ్రుత్వా వాయుసూనుర్వచోఽబ్రవీత్ ।
ప్రహృతం హి మయా పూర్వమ్ అక్షం స్మర సుతం తవ ॥ 59.59 ॥

ఏవముక్తో మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।
ఆజఘానాఽనిలసుతం తలేనోరసి వీర్యవాన్ ॥ 59.60 ॥

స తలాభిహతస్తేన చచాల చ ముహుర్ముహుః ।
స్థిత్వా ముహూర్తం తేజస్వీ స్థైర్యం కృత్వా మహామతిః ।
ఆజఘానాభిసంక్రుద్ధః తలేనైవామరద్విషమ్ ॥ 59.61 ॥

తతస్తలేనాభిహతః వానరేణ మహాత్మనా ।
దశగ్రీవస్సమాధూతః యథా భూమిచలేఽచలః ॥ 59.62 ॥

సంగ్రామే తం తథా దృష్ట్వా రావణం తలతాడితమ్ ।
ఋషయో వానరాస్సిద్ధాః నేదుర్దేవాస్సహాసురైః ॥ 59.63 ॥

అథాశ్వాస్య మహాతేజాః రావణో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.64 ॥

సాధు వానర వీర్యేణ శ్లాఘనీయోఽసి మే రిపుః ।
రావణేనైవముక్తస్తు మారుతిర్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.65 ॥

ధిగస్తు మమ వీర్యేణ యస్త్యం జీవసి రావణ ।
సకృత్తు ప్రహరేదానీం దుర్బుద్ధే కిం వికత్థసే ।
తతస్త్వాం మామికా ముష్టిః నయిష్యతి యమక్షయమ్ ॥ 59.66 ॥

తతో మారుతివాక్యేన క్రోధస్తస్య తదాఽఽజ్వలత్ ॥ 59.67 ॥

సంరక్తనయనో యత్నాత్ ముష్టిముద్యమ్య దక్షిణమ్ ।
పాతయామాస వేగేన వానరోరసి వీర్యవాన్ ॥ 59.68 ॥

హనూమాన్వక్షసి వ్యూఢే సంచచాల హతః పునః ॥ 59.69 ॥

విహ్వలం తు తదా దృష్ట్వా హనూమంతం మహాబలమ్ ।
రథేనాతిరథశ్శీఘ్రం నీలం ప్రతి సమభ్యగాత్ ॥ 59.70 ॥

రాక్షసానామధిపతిః దశగ్రీవః ప్రతాపవాన్ ।
పన్నగప్రతిమైర్భీమైః పరమర్మాతిభేదిభిః ।
శరైరాదీపయామాస నీలం హరిచమూపతిమ్ ॥ 59.71 ॥

స శరౌఘసమాయస్తః నీలః కపిచమూపతిః ।
కరేణైకేన శైలాగ్రం రక్షోధిపతయేఽస్పృజత్ ॥ 59.72 ॥

హనూమానపి తేజస్వీ సమాశ్వస్తో మహామనాః ।
విప్రేక్షమాణో యుద్ధేఘ్నః సరోషమిదమబ్రవీత్ ॥ 59.73 ॥

నీలేన సహ సంయుక్తం రావణం రాక్షసేశ్వరమ్ ।
 అన్యేన యుధ్యమానస్య న యుక్తమభిధావనమ్ ॥ 59.74 ॥
 రావణోఽపి మహాతేజాః తచ్చుంగం సప్తభిశ్చరైః ।
 ఆజఘాన సుతీక్ష్ణాగ్రైః తద్వికీర్ణం పపాత హ ॥ 59.75 ॥
 తద్వికీర్ణం గిరేశ్చుంగం దృష్ట్వా హరిచమూపతిః ।
 కాలాగ్నిరివ జజ్వాల క్రోధేన పరవీరహా ॥ 59.76 ॥
 సోఽశ్వకర్ణాన్ ధవాన్ సాలాన్ చూతాంశ్చాపి సుపుష్పితాన్ ।
 అన్యాంశ్చ వివిధాన్ వృక్షాన్ నీలశ్చిక్షేప సంయుగే ॥ 59.77 ॥
 స తాన్ వృక్షాన్ సమాసాద్య ప్రతిచిచ్ఛేద రావణః ।
 అభ్యవర్షత్సుఘోరేణ శరవర్షేణ పావకిమ్ ॥ 59.78 ॥
 అభివృష్టశ్శరాఘేణ మేఘేనైవ మహాచలః ।
 హ్రస్వం కృత్వా తదా రూపం ధ్వజాగ్రే నిపపాత హ ॥ 59.79 ॥
 పావకాత్మజమాలోక్య ధ్వజాగ్రే సముపస్థితమ్ ।
 జజ్వాల రావణః క్రోధాత్ తతో నీలో ననాద చ ॥ 59.80 ॥
 ధ్వజాగ్రే ధనుషశ్చాగ్రే కిరీటాగ్రే చ తం హరిమ్ ।
 లక్ష్మణోఽథ హనూమాంశ్చ దృష్ట్వా రామశ్చ విస్మితాః ॥ 59.81 ॥
 రావణోఽపి మహాతేజాః కపిలాఘవవిస్మితః ।
 అస్త్రమాహారయామాస దీప్తమాగ్నేయమద్భుతమ్ ॥ 59.82 ॥
 తతస్తే చుక్రుశుర్హృష్టాః లబ్ధలక్షాః ప్లవంగమాః ।
 నీలలాఘవసంభ్రాంతం దృష్ట్వా రావణమాహవే ॥ 59.83 ॥
 వానరాణాం చ నాదేన సంరబ్ధో రావణస్తదా ।
 సంభ్రమావిష్టహృదయః న కించిత్ ప్రత్యపద్యత ॥ 59.84 ॥
 ఆగ్నేయేనాథసంయుక్తం గృహీత్వా రావణశ్శరమ్ ।
 ధ్వజశీర్షస్థితం నీలమ్ ఉదైక్షత నిశాచరః ।
 తతోఽబ్రవీన్మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ॥ 59.85 ॥
 కపే లాఘవయుక్తోఽపి మాయయా పరయాఽనయా ।
 జీవితం ఖలు రక్షస్య యది శక్తోఽపి వానర ॥ 59.86 ॥
 తాని తాన్యాత్మరూపాణి సృజసి త్వమనేకశః ॥ 59.87 ॥
 తథాఽపి త్వాం మయా యుక్తః సాయకోఽస్త్రప్రయోజితః ।
 జీవితం పరిరక్షంతం జీవితాద్రుంశయిష్యతి ॥ 59.88 ॥

ఏవముక్త్యా మహాబాహుః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

సంధాయ బాణమస్త్రేణ చమూపతిమతాడయత్ ॥ 59.89 ॥

సోఽస్త్రయుక్తేన బాణేన నీలో వక్షసి తాడితః ।

నిర్దహ్యామానస్సహసా నిపపాత మహీతలే ॥ 59.90 ॥

పితృమాహాత్మ్యసంయోగాత్ ఆత్మనశ్చాపి తేజసా ।

జానుభ్యామపతద్భూమౌ న చ ప్రాణైర్వ్యయుజ్యత ॥ 59.91 ॥

విసంజ్ఞం వానరం దృష్ట్వా దశగ్రీవో రణోత్సుకః ।

రథేనాంబుదనాదేన సామిత్రమభిదుద్రువే ॥ 59.92 ॥

ఆసాద్య రణమధ్యే తు వారయిత్వా స్థితో జ్వలన్ ।

ధనుర్విస్ఫారయామాస కంపయన్నివ మేదినీమ్ ॥ 59.93 ॥

తమాహ సామిత్రరదీనసత్త్వః, విస్ఫారయంతం ధనురప్రమేయమ్ ।

అభ్యేహి మామేవ నిశాచరేంద్ర, న వానరాంస్త్యం ప్రతియోద్ధుమర్హః ॥ 59.94 ॥

స తస్య వాక్యం ప్రతిపూర్ణఘోషం, జ్యాశబ్దముగ్రం చ నిశమ్య రాజా ।

ఆసాద్య సామిత్రమవస్థితం తం, కోపాన్వితో వాక్యమువాచ రక్షః ॥ 59.95 ॥

దిష్ట్వాఽసి మే రాఘవ దృష్టిమార్గం, ప్రాప్తోఽంతగామీ విపరీతబుద్ధిః ।

అస్మిన్ క్షణే యాస్యసి మృత్యుదేశం, సంసాద్యమానో మమ బాణజాలైః ॥ 59.96 ॥

తమాహ సామిత్రవిస్మయానః, గర్జంతముద్వృత్తసితాగ్రదంఘ్రమ్ ।

రాజన్న గర్జంతి మహాప్రభావాః, వికత్థసే పాపకృతాం వరిష్ఠ ॥ 59.97 ॥

జానామి వీర్యం తవ రాక్షసేంద్ర, బలం ప్రతాపం చ పరాక్రమం చ ।

అవస్థితోఽహం శరచాపపాణిః, ఆగచ్ఛ కిం మోఘవికత్థనేన ॥ 59.98 ॥

స ఏవ ముక్తః కుపితస్ససర్జ, రక్షోధిపస్సప్తశరాన్ సుపుంఖాన్ ।

తాన్ లక్ష్మణః కాంచనచిత్రపుంఖైః, చిచ్ఛేద బాణైర్నిశితాగ్రధారైః ॥ 59.99 ॥

తాన్ ప్రేక్షమాణస్సహసా నికృత్తాన్, నికృత్తభోగానివ పన్నగేంద్రాన్ ।

లంకేశ్వరః క్రోధవశం జగామ, ససర్జ చాన్యాన్నిశితాన్ పృషత్కాన్ ॥ 59.100 ॥

స బాణవర్షం తు వవర్ష తీవ్రం, రామానుజః కార్ముకసంప్రయుక్తమ్ ।

క్షురార్థచంద్రోత్తమకర్ణిభల్లైః, శరాంశ్చ చిచ్ఛేద న చుక్షుభే చ ॥ 59.101 ॥

స బాణజాలాన్యథ తాని తాని, మోఘాని పశ్యన్ త్రిదశారిరాజః ।

విసిష్మయే లక్ష్మణలాఘవేన, పునశ్చ బాణాన్నిశితాన్ముమోచ ॥ 59.102 ॥

స లక్ష్మణశ్చాశు శరాన్ శితాగ్రాన్, మహేంద్రవజ్రాశనితుల్యవేగాన్ ।

సంధాయ చాపే జ్వలనప్రకాశాన్, ససర్జ రక్షోధిపతేర్వధాయ ॥ 59.103 ॥

స తాన్ ప్రచిచ్ఛేద హి రాక్షసేంద్రః, చిత్వా చ తాన్ లక్ష్మణమాజఘాన ।

శరేణ కాలాగ్నిసమప్రభేణ, స్వయంభుదత్తేన లలాటదేశే ॥ 59.104 ॥

స లక్ష్మణో రావణసాయకార్తః, చచాల చాపం శిథిలం ప్రగృహ్య ।

పునశ్చ సంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య కృచ్ఛాత్, చిచ్ఛేద చాపం త్రిదశేంద్రశత్రోః ॥ 59.105 ॥

నికృత్తచాపం త్రిభిరాజఘాన, బాణైస్తదా దాశరథిశ్చితాగ్రైః ।

స సాయకార్తో విచచాల రాజా, కృచ్ఛాచ్చ సంజ్ఞాం పునరాససాద ॥ 59.106 ॥

స కృత్తచాపశ్చరతాడితశ్చ, మేదార్థగాత్రో రుధిరావసిక్తః ।

జగ్రాహ శక్తిం సముదగ్రశక్తిః, స్వయంభుదత్తాం యుధి దేవశత్రుః ॥ 59.107 ॥

స తాం విధూమానలసన్నికాశాం, విత్రాసినీం వానరవాహినీనామ్ ।

చిక్షేప శక్తిం తరసా జ్వలంతీం, సామిత్రయే రాక్షసరాష్ట్రనాథః ॥ 59.108 ॥

తామాపతంతీం భరతానుజోఽగ్రైః, జఘాన బాణైశ్చ హుతాగ్నికల్పైః ।

తథాఽపి సా తస్య వివేశ శక్తిః, బాహ్వంతరం దాశరథేర్విశాలమ్ ॥ 59.109 ॥

స శక్తిమాన్ శక్తిసమాహతస్సన్, ముహుః ప్రజజ్వాల రఘుప్రవీరః ।

తం విహ్వలంతం సహసాఽభ్యుపేత్య, జగ్రాహ రాజా తరసా భుజాభ్యామ్ ॥ 59.110 ॥

హిమవాన్మందరో మేరుః త్రైలోక్యం వా సహామరైః ।

శక్యం భుజాభ్యాముద్ధర్తుం న సంఖ్యే భరతానుజః ॥ 59.111 ॥

శక్త్యా బ్రాహ్మోపి సామిత్రః తాడితస్తు స్తనాంతరే ।

విష్ణోరచింత్యం స్వం భాగమ్ ఆత్మానం ప్రత్యనుస్మరత్ ॥ 59.112 ॥

తతో దానవదర్పఘ్నం సామిత్రం దేవకంటకః ।

తం పీడయిత్వా బాహుభ్యామ్ అప్రభుర్లంఘనేఽభవత్ ।

అథైవం వైష్ణవం భాగం మానుషం దేహమాస్థితమ్ ॥ 59.113 ॥

అథ వాయుసుతః క్రుద్ధః రావణం సమభిద్రవత్ ।

ఆజఘానోరసి క్రుద్ధః వజ్రకల్పేన ముష్టినా ॥ 59.114 ॥

తేన ముష్టిప్రహరేణ రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

జానుభ్యామపతద్భూమౌ చచాల చ పపాత చ ॥ 59.115 ॥

ఆస్మైస్సనేత్రశ్రవణైః వవామ రుధిరం బహు ॥ 59.116 ॥

విఘూర్ణమానో నిశ్చేష్టః రథోపస్థ ఉపావిశత్ ।

విసంజ్ఞో మూర్ఛితశ్చాసీత్ న చ స్థానం సమాలభత్ ॥ 59.117 ॥

విసంజ్ఞం రావణం దృష్ట్వా సమరే భీమవిక్రమమ్ ।

ఋషయో వానరాస్సర్వే నేదుర్దేవాస్సవాసవాః ॥ 59.118 ॥

హనూమానపి తేజస్వీ లక్షణం రావణార్దితమ్ ।

అనయద్రాఘవాభ్యాశం బాహుభ్యాం పరిగృహ్య తమ్ ॥ 59.119 ॥

వాయుసూనోస్సహృత్వేన భక్త్యా పరమయా చ సః ।

శత్రూణామప్రకంపోఽపి లఘుత్వమగమత్కపేః ॥ 59.120 ॥

తం సముత్సృజ్య సా శక్తిః సౌమిత్రిం యుధి దుర్జయమ్ ।

రావణస్య రథే తస్మిన్ స్థానం పునరుపాగతా ॥ 59.121 ॥

ఆశ్వస్తశ్చ విశల్యశ్చ లక్షణశ్చత్రుసూదనః ।

విష్ణోర్భాగమమీమాంస్యమ్ ఆత్మానం ప్రత్యనుస్మరన్ ॥ 59.122 ॥

రావణోఽపి మహాతేజాః ప్రాప్య సంజ్ఞాం మహాహవే ।

ఆదదే నిశితాన్ బాణాన్ జగ్రాహ చ మహద్దనుః ॥ 59.123 ॥

నిపాతితమహావీరాం ద్రవంతీం వానరీం చమూమ్ ।

రాఘవస్తు రణే దృష్ట్వా రావణం సమభిద్రవత్ ॥ 59.124 ॥

అథైనముపసంగమ్య హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ।

మమ పృష్ఠం సమారుహ్య రాక్షసం శాస్తుమర్హసి ॥ 59.125 ॥

విష్ణుర్యథా గరుత్మంతం బలవంతం సమాహితః ।

తచ్ఛ్రుత్వా రాఘవో వాక్యం వాయుపుత్రేణ భాషితమ్ ।

ఆరురోహ మహాశూరః బలవంతం మహాకపిమ్ ॥ 59.126 ॥

రథస్థం రావణం సంఖ్యే దదర్శ మనుజాధిపః ॥ 59.127 ॥

తమాలోక్య మహాతేజాః ప్రదుద్రావ స రాఘవః ।

వైరోచనమివ క్రుద్ధః విష్ణురభ్యుద్యతాయుధః ॥ 59.128 ॥

జ్యాశబ్దమకరోత్తీవ్రం వజ్రనిష్పేషనిస్పనమ్ ॥ 59.129 ॥

గిరా గంభీరయా రామః రాక్షసేంద్రమువాచ హ ॥ 59.130 ॥

తిష్ఠ తిష్ఠ మమ త్వం హి కృత్వా విప్రియమీదృశమ్ ।

క్వ ను రాక్షసశార్దూల గతో మోక్షమవాప్స్యసి ॥ 59.131 ॥

యదీంద్రవైవస్వతభాస్కరాన్ వా, స్వయంభువైశ్వానరశంకరాన్ వా ।

గమిష్యసి త్వం దశ వా దిశోఽథవా, తథాఽపి మే నాద్య గతో విమోక్ష్యసే ॥ 59.132 ॥

యశ్చైవ శక్త్యాఽభిహతస్త్యయాఽద్య, ఇచ్ఛన్ విషాదం సహసాఽభ్యుపేతః ।

స ఏవ రక్షోగణరాజమృత్యుః, సపుత్రదారస్య తవాద్య యుద్ధే ॥ 59.133 ॥

ఏతేన చాత్యద్భుతదర్శనాని, శరైర్జనస్థానకృతాలయాని ।

చతుర్దశాన్యాత్తవరాయుధాని, రక్షస్సహస్రాణి నిషూదితాని ॥ 59.134 ॥

రాఘవస్య వచశ్చుత్వా రాక్షసేంద్రో మహాకపిమ్ ।

వాయుపుత్రం మహావీర్యం వహంతం రాఘవం రణే ॥

రోషేణ మహతాఽఽవిష్టః పూర్వవైరమనుస్మరన్ ।

ఆజఘాన శరైస్తీక్ష్ణైః కాలానలశిఖోపమైః ॥ 59.135 ॥

రాక్షసేనాహవే తస్య తాడితస్యాపి సాయకైః ।

స్వభావతేజోయుక్తస్య భూయస్తేజోఽభ్యవర్ధత ॥ 59.136 ॥

తతో రామో మహాతేజాః రావణేన కృతవ్రణమ్ ।

దృష్ట్వా ప్లవగశార్దూలం కోపస్య వశమేయివాన్ ॥ 59.137 ॥

తస్యాభిచంక్రమ్య రథం స చక్రం, సాశ్వధ్వజచ్ఛత్రమహాపతాకమ్ ।

ససారథిం సాశనిశూలఖడ్గం, రామః ప్రచిచ్ఛేద శరైస్సుపుంభైః ॥ 59.138 ॥

అథేంద్రశత్రుం తరసా జఘాన, బాణేన వజ్రాశనిసన్నిభేన ।

భుజాంతరే వ్యూఢసుజాతరూపే, వజ్రేణ మేరుం భగవానివేంద్రః ॥ 59.139 ॥

యో వజ్రపాతాశనిసన్నిపాతాత్, న చుక్షుభే నాపి చచాల రాజా ।

స రామబాణాభిహతో భృశార్తః, చచాల చాపం చ ముమోచ వీరః ॥ 59.140 ॥

తం విహ్వలంతం ప్రసమీక్ష్య రామః, సమాదదే దీప్తమథార్థచంద్రమ్ ।

తేనార్కవర్ణం సహసా కిరీటం, చిచ్ఛేద రక్షోధిపతేర్మహాత్మా ॥ 59.141 ॥

తం నిర్విషాశీవిషసన్నికాశం, శాంతార్చిషం సూర్యమివాప్రకాశమ్ ।

గతశ్రియం కృత్తకిరీటకూటమ్, ఉవాచ రామో యుధి రాక్షసేంద్రమ్ ॥ 59.142 ॥

కృతం త్వయా కర్మ మహత్సుభీమం, హతప్రవీరశ్చ కృతస్త్వయాఽహమ్ ।

తస్మాత్పురిశ్రాంత ఇవ వ్యవస్య, న త్వాం శరైర్భ్రతువశం నయామి ॥ 59.143 ॥

గచ్ఛాఽనుజానామి రణార్దితస్త్వం, ప్రవిశ్య రాత్రించరరాజ లంకామ్ ।

ఆశ్వాస్య నిర్యాహి రథీ చ ధన్వీ, తదా బలం ద్రక్ష్యసి మే రథస్థః ॥ 59.144 ॥

స ఏవముక్తో హతదర్పహర్షః, నికృత్తచాపస్స హతాశ్వసూతః ।

శరార్దితః కృత్తమహాకిరీటః, వివేశ లంకాం సహసా స రాజా ॥ 59.145 ॥

తస్మిన్ ప్రవిష్టే రజనీచరేంద్రే, మహాబలే దానవదేవశత్రౌ ।

హరీన్విశల్యాన్ సహ లక్ష్మణేన, చకార రామః పరమాహవాగ్రే ॥ 59.146 ॥

తస్మిన్ ప్రభిన్నే త్రిదశేంద్రశత్రౌ, సురాసురా భూతగణా దిశశ్చ ।

ససాగరాస్సర్షిమహేలారగాశ్చ, తథైవ భూమ్యంబుచరాశ్చ హృష్టాః ॥ 59.147 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

శిరస్యంజలిమాధాయ కైకేయ్యానందవర్ధనః ।

బభాషే భరతో జ్యేష్ఠం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ॥ 131.1 ॥ (2 సార్లు)

పూజితా మామికా మాతా దత్తం రాజ్యమిదం మమ ।

తద్దదామి పునస్తుభ్యం యథా త్వమదదా మమ ॥ 131.2 ॥

ధురమేకాకినా న్యస్తామ్ ఋషభేణ బలీయసా ।

కిశోరవద్గురుం భారం న వోఢుమహముత్సహే ॥ 131.3 ॥

వారివేగేన మహతా భిన్నస్సేతురివ క్షరన్ ।

దుర్బంధనమిదం మన్యే రాజ్యచ్ఛిద్రమసంవృతమ్ ॥ 131.4 ॥

గతిం ఖర ఇవాశ్వస్య హంసస్యేవ చ వాయసః ।

నాన్వేతుముత్సహే రామ తవ మార్గమరిందమ ॥ 131.5 ॥

యథా చారోపితో వృక్షః జాతశ్చాంతర్నివేశనే ।

మహాంశ్చ సుదురారోహః మహాస్కంధప్రశాఖవాన్ ॥ 131.6 ॥

శీర్యేత పుష్పితో భూత్వా న ఫలాని ప్రదర్భయన్ ।

తస్య నానుభవేదర్థం యస్య హేతోస్స రోప్యతే ॥ 131.7 ॥

ఏషోపమా మహాబాహూ త్వదర్థం వేత్తుమర్హసి ।

యద్యస్మాన్మనుజేంద్ర త్వం భక్తాన్ భృత్యాన్ శాధి హి ॥ 131.8 ॥

జగదద్యాభిషిక్తం త్వామ్ అనుపశ్యతు సర్వతః ।

ప్రతపంతమివాదిత్యం మధ్యాహ్నా దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.9 ॥

తూర్యసంఘాతనిర్వోహైః కాంచీనూపురనిస్సవైః ।

మధురైర్గీతశబ్దైశ్చ ప్రతిబుధ్యస్వ రాఘవ ॥ 131.10 ॥

యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా ।

తావత్త్వమిహ సర్వస్య స్వామిత్వమనువర్తయ ॥ 131.11 ॥

భరతస్య వచశ్రుత్వా రామః పరపురంజయః ।

తథేతి ప్రతిజగ్రాహ నిషసాదాసనే శుభే ॥ 131.12 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ నిపుణాశ్మశ్రువర్ధకాః ।

సుఖహస్తాస్సుశీఘ్రాశ్చ రాఘవం పర్యుపాసత ॥ 131.13 ॥

పూర్వం తు భరతే స్నాతే లక్ష్మణే చ మహాబలే ।

సుగ్రీవే వానరేంద్రే చ రాక్షసేంద్రే విభీషణే ॥ 131.14 ॥

విశోధితజటస్నాతః చిత్రమాల్యానులేపనః ।

మహార్హవసనో రామః తస్థా తత్ర శ్రియా జ్వలన్ ॥ 131.15 ॥

ప్రతికర్మ చ రామస్య కారయామాస వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణస్య చ లక్ష్మీవాన్ ఇక్ష్వాకుకులవర్ధనః ॥ 131.16 ॥

ప్రతికర్మ చ సీతాయాః సర్వా దశరథస్త్రియః ।

ఆత్మనైవ తదా చక్రుః మనస్విన్యో మనోహరామ్ ॥ 131.17 ॥

తతో వానరపత్నీనాం సర్వాసామేవ శోభనమ్ ।

చకార యత్నాత్కౌసల్యా ప్రహృష్టా పుత్రలాలసా ॥ 131.18 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ సుమంత్రో నామ సారథిః ।

యోజయిత్వాఽభిచక్రామ రథం సర్వాంగశోభనమ్ ॥ 131.19 ॥

అర్కమండలసంకాశం దివ్యం దృష్ట్వా రథోత్తమమ్ ।

ఆరురోహ మహాబాహుః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 131.20 ॥

సుగ్రీవో హనుమాంశ్చైవ మహేంద్రసదృశద్యుతీ ।

స్నాతౌ దివ్యనిభైర్వస్త్రైః జగ్మతుశ్శుభకుండలౌ ॥ 131.21 ॥

వరాభరణసంపన్నాః యయుస్తాశ్శుభకుండలాః ।

సుగ్రీవపత్న్యసీతా చ ద్రష్టుం నగరముత్సుకాః ॥ 131.22 ॥

అయోధ్యాయాం తు సచివాః రాజ్ఞో దశరథస్య యే ।

పురోహితం పురస్కృత్య మంత్రయామాసురర్థవత్ ॥ 131.23 ॥

అశోకో విజయశ్చైవ సుమంత్రశ్చైవ సంగతాః ।

మంత్రయన్ రామ వృద్ధ్యర్థమ్ ఋద్ధ్యర్థం నగరస్య చ ॥ 131.24 ॥

సర్వమేవాభిషేకార్థం జయార్హస్య మహాత్మనః ।

కర్తుమర్హథ రామస్య యద్యన్మంగళపూర్వకమ్ ॥ 131.25 ॥

ఇతి తే మంత్రీణస్సర్వే సందిశ్య తు పురోహితమ్ ।

నగరాన్నిర్యయుస్తార్థం రామదర్శనబుద్ధయః ॥ 131.26 ॥

హరియుక్తం సహస్రాక్షః రథమింద్ర ఇవానఘః ।

ప్రయయౌ రథమాస్థాయ రామౌ నగరముత్తమమ్ ॥ 131.27 ॥

జగ్రాహ భరతో రశ్మీన్ శత్రుఘ్నశ్చత్రమాదదే ।

లక్ష్మణో వ్యజనం తస్య మూర్ధ్ని సంపర్యవీజయత్ ॥ 131.28 ॥

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం జగ్రాహ పురతస్థితః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.29 ॥

ఋషిసంఘైస్తదాఽఽ కాశే దేవైశ్చ సమరుద్గతైః ।

స్తూయమానస్య రామస్య శుశ్రువే మధురధ్వనిః ॥ 131.30 ॥

తతశ్చత్రుంజయం నామ కుంజరం పర్వతోపమమ్ ।

ఆరురోహ మహాతేజాః సుగ్రీవః ప్లవగర్షభః ॥ 131.31 ॥

నవనాగసహస్రాణి యయురాస్థాయ వానరాః ।

మానుషం విగ్రహం కృత్వా సర్వాభరణభూషితాః ॥ 131.32 ॥

శంఖశబ్దప్రణాదైశ్చ దుందుభీనాం చ నిస్వనైః ।

ప్రయయౌ పురుషవ్యాఘ్రుః తాం పురీం హర్త్యుమాలినీమ్ ॥ 131.33 ॥

దదృశుస్తే సమాయాంతం రాఘవం సపురస్సరమ్ ।

విరాజమానం వపుషా రథేనాతిరథం తదా ॥ 131.34 ॥

తే వర్ధయిత్వా కాకుత్స్థం రామేణ ప్రతినందితాః ।

అనుజగ్ముర్మహాత్మానం భ్రాతృభిః పరివారితమ్ ॥ 131.35 ॥

అమాత్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ తథా ప్రకృతిభిర్హితః ।

శ్రియా విరురుచే రామః నక్షత్రైరివ చంద్రమాః ॥ 131.36 ॥

స పురోగామిభిస్తూర్యైః తాలస్వస్తికపాణిభిః ।

ప్రవ్యాహరద్భిర్ముదితైః మంగళాని యయౌ వృతః ॥ 131.37 ॥

అక్షతం జాతరూపం చ గావః కన్యాస్తథా ద్విజాః ।

నరా మోదకహస్తాశ్చ రామస్య పురతో యయుః ॥ 131.38 ॥

సఖ్యం చ రామస్సుగ్రీవే ప్రభావం చానిలాత్మజే ।

వానరాణాం చ తత్కర్మ రాక్షసానాం చ తద్బలమ్ ।

విభీషణస్య సంయోగమ్ ఆచచక్షే చ మంత్రిణామ్ ॥ 131.39 ॥

శ్రుత్వా తు విస్మయం జగ్ముః అయోధ్యాపురవాసినః ॥ 131.40 ॥

ద్యుతిమానేతదాఖ్యాం రామో వానరసంవృతః ।

హృష్టపుష్టజనాకీర్ణామ్ అయోధ్యాం ప్రవివేశ హ ॥ 131.41 ॥

తతో హ్యభ్యుచ్చయన్ పారాః పతాకాస్తే గృహే గృహే ॥ 131.42 ॥

ఐక్ష్యాకాఢ్యుషితం రమ్యమ్ ఆససాద పితుర్లహమ్ ॥ 131.43 ॥

అథాబ్రవీద్రాజసుతః భరతం ధర్మిణాం వరమ్ ।

అర్థోపహితయా వాచా మధురం రఘునందనః ॥ 131.44 ॥

పితుర్భవనమాసాద్య ప్రవిశ్య చ మహాత్మనః ।

కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ కైకేయామభివాద్య చ ॥ 131.45 ॥

యచ్చ మద్భవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనికం మహత్ ।
 ముక్తా వైడూర్యసంకీర్ణం సుగ్రీవాయ నివేదయ ॥ 131.46 ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా భరతస్సత్యవిక్రమః ।
 పాణౌ గృహీత్వా సుగ్రీవం ప్రవివేశ తమాలయమ్ ॥ 131.47 ॥
 తతస్తైలప్రదీపాంశ్చ పర్యంకాస్తరణాని చ ।
 గృహీత్వా వివిశుః క్షిప్రం శత్రుఘ్నైరప్రచోదితాః ॥ 131.48 ॥
 ఉవాచ చ మహాతేజాః సుగ్రీవం రాఘవానుజః ।
 అభిషేకాయ రామస్య దూతానాజ్ఞాపయ ప్రభో ॥ 131.49 ॥
 సౌవర్ణాన్ వానరేంద్రాణాం చతుర్ణాం చతురో ఘటాన్ ।
 దదౌ క్షిప్రం స సుగ్రీవః సర్వరత్నవిభూషితాన్ ॥ 131.50 ॥
 యథా ప్రత్యాపసమయే చతుర్ణాం సాగరాంభసామ్ ।
 పూర్ణైర్ఘట్టైః ప్రతీక్షధ్వం తథా కురుత వానరాః ॥ 131.51 ॥
 ఏవముక్తా మహాత్మానః వానరా వారణోపమాః ।
 ఉత్పేతుర్గగనం శీఘ్రం గరుడా ఇవ శీఘ్రగాః ॥ 131.52 ॥
 జాంబవాంశ్చ హనూమాంశ్చ వేగదర్శి చ వానరాః ।
 ఋషభశ్చైవ కలశాన్ జలపూర్ణానథానయన్ ॥ 131.53 ॥
 నదీశతానాం పంచానాం జలం కుంభేషు చాహరన్ ॥ 131.54 ॥
 పూర్వాత్సముద్రాత్కలశం జలపూర్ణమథానయత్ ।
 సుషేణస్సత్త్వసంపన్నః సర్వరత్నవిభూషితమ్ ॥ 131.55 ॥
 ఋషభో దక్షిణాత్కర్ణం సముద్రాజ్జలమాహరత్ ।
 రక్తచందనశాఖాభిః సంవృతం కాంచనం ఘటమ్ ॥ 131.56 ॥
 గవయః పశ్చిమాత్తోయమ్ ఆజహర మహార్ణవాత్ ।
 రత్నకుంభేన మహతా శీతం మారుతవిక్రమః ॥ 131.57 ॥
 ఉత్తరాచ్చ జలం శీఘ్రం గరుడానిలవిక్రమః ।
 ఆజహర స ధర్మాత్మా నలస్సర్వగుణాన్వితః ॥ 131.58 ॥
 తతస్తైర్వానరశ్రేష్ఠైః ఆనీతం ప్రేక్ష్య తజ్జలమ్ ।
 అభిషేకాయ రామస్య శత్రుఘ్నస్సచివైస్సహ ।
 పురోహితాయ శ్రేష్ఠాయ సుహృద్భ్యశ్చ న్యవేదయత్ ॥ 131.59 ॥
 - శ్రీరామస్య పట్టాభిషేకమహోత్సవఘట్టః -
 తతస్స ప్రయతో వృద్ధః వసిష్ఠో బ్రాహ్మణైస్సహ ।
 రామం రత్నమయే పీఠే సహసీతం న్యవేశయత్ ॥ 131.60 ॥

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః ।

కాత్యాయనస్సయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా ॥ 131.61 ॥

అభ్యషించన్నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా ।

సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా ॥ 131.62 ॥

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా ।

యోధైశ్చైవాభ్యషించంస్తే సంప్రహృష్టాస్సనైగమైః ॥ 131.63 ॥

సర్వాషధిరపైర్దివ్యైః దైవతైర్నభసి స్థితైః ।

చతుర్భిర్లోకపాలైశ్చ సర్వైర్దేవైశ్చ సంగతైః ॥ 131.64 ॥

బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం కిరీటం రత్నశోభితమ్ ।

అభిషిక్తః పురా యేన మనుస్తం దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.65 ॥

తస్యాన్వవాయే రాజానః క్రమద్వేనాభిషేచితాః ।

సభాయాం హేమక్లృప్తాయాం శోభితాయాం మహాజనైః ॥ 131.66 ॥

రత్నైర్నానావిధైశ్చైవ చిత్రితాయాం సుశోభనైః ।

నానారత్నమయే పీఠే కల్పయిత్వా యథావిధి ॥ 131.67 ॥

కిరీటేన తతః పశ్చాత్ వసిష్ఠేన మహాత్మనా ।

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ సమయోక్త్యత రాఘవః ॥ 131.68 ॥

ఛత్రం తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాండురం శుభమ్ ।

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.69 ॥

మాలాం జ్వలంతీం వపుషా కాంచనీం శతపుష్కరామ్ ।

రాఘవాయ దదౌ వాయుః వాసవేన ప్రచోదితః ॥ 131.70 ॥

సర్వరత్నసమాయుక్తం మణిరత్నవిభూషితమ్ ।

ముక్తాహారం నరేంద్రాయ దదౌ శక్రప్రచోదితః ॥ 131.71 ॥

ప్రజగుర్దేవగంధర్వాః నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః ।

అభిషేకే తదర్హస్య తదా రామస్య ధీమతః ॥ 131.72 ॥

భూమిస్సస్యవతీ చైవ ఫలవంతశ్చ పాదపాః ।

గంధవంతి చ పుష్పాణి బభూవూ రాఘవోత్సవే ॥ 131.73 ॥

సహస్రశతమశ్వానాం ధేనూనాం చ గవాం తథా ।

దదౌ శతం వృషాన్ పూర్వం ద్విజేభ్యో మనుజర్షభః ॥ 131.74 ॥

త్రింశత్కోటిర్హిరణ్యస్య బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ।

నానాభరణవస్త్రాణి మహార్థాణి చ రాఘవః ॥ 131.75 ॥

అర్కరశ్మి ప్రతీకాశాం కాంచనీం మణివిగ్రహమ్ ।
 సుగ్రీవాయ స్రజం దివ్యాం ప్రాయచ్ఛన్మనుజర్షభః ॥ 131.76 ॥
 వైడూర్యమణిచిత్రే చ వజ్రరత్నవిభూషితే ।
 వాలిపుత్రాయ ధృతిమాన్ అంగదాయాంగదే దదౌ ॥ 131.77 ॥
 మణిప్రవరజుష్టం చ ముక్తాహారమనుత్తమమ్ ।
 సీతాయై ప్రదదౌ రామః చంద్రరశ్మి సమప్రభమ్ ॥ 131.78 ॥
 అరజే వాససీ దివ్యే శుభాన్యభరణాని చ ।
 అవేక్షమాణా వైదేహీ ప్రదదౌ వాయుసూనవే ॥ 131.79 ॥
 అవముచ్యాత్మనః కంఠాత్ హారం జనకనందినీ ।
 అవైక్షత హరీన్ సర్వాన్ భర్తారం చ ముహుర్ముహుః ॥ 131.80 ॥
 తామింగితజ్జస్సంప్రేక్ష్య బభాషే జనకాత్మజామ్ ।
 ప్రదేహి సుభగే హారం యస్య తుష్టాఽసి భామిని ॥ 131.81 ॥
 తేజో ధృతిర్యశో దాక్ష్యం సామర్థ్యం వినయో నయః ।
 పౌరుషం విక్రమో బుద్ధిః యస్మిన్నేతాని సర్వశః ।
 దదౌ సా వాయుపుత్రాయ తం హారమసితేక్షణా ॥ 131.82 ॥
 హనూమాంస్తేన హరేణ శుశుభే వానరర్షభః ।
 చంద్రాంశుచయగారేణ శ్వేతాభ్రేణ యథాఽచలః ॥ 131.83 ॥
 తతో ద్వివిదమైందాభ్యాం నీలాయ చ పరంతపః ।
 సర్వాన్ కామగుణాన్ వీక్ష్య ప్రదదౌ వసుధాధిపః ॥ 131.84 ॥
 సర్వవానరవృద్ధాశ్చ యే చాన్యే వానరేశ్వరాః ।
 వాసోభిర్భూషణైశ్చైవ యథార్హం ప్రతిపూజితాః ॥ 131.85 ॥
 విభీషణోఽథ సుగ్రీవః హనూమాన్ జాంబవాంస్తథా ।
 సర్వవానరముఖ్యాశ్చ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 131.86 ॥
 యథార్హం పూజితాస్సర్వైః కామై రత్నైశ్చ పుష్కలైః ।
 ప్రహృష్టమనసస్సర్వే జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥ 131.87 ॥
 నత్వా సర్వే మహాత్మానం తతస్తే ప్లవగర్షభాః ।
 విసృష్టాః పార్థివేంద్రేణ కిష్కింధామభ్యుపాగమన్ ॥ 131.88 ॥
 సుగ్రీవో వానరశ్రేష్ఠః దృష్ట్వా రామాభీషచనమ్ ।
 పూజితశ్చైవ రామేణ కిష్కిందాం పావ్రిశత్ పురీం ॥ 131.89 ॥
 విభీషణోఽపి ధర్మాత్మా సహ తైర్నైరృతర్షభైః ।
 లబ్ధ్వా కులధనం రాజా లంకాం ప్రాయాద్విభీషణః ॥ 131.90 ॥

స రాజ్యమఖిలం శాసన్ నిహతారిర్మహాయశాః ।

రాఘవః పరమోదారః శశాస పరయా ముదా ।

ఉవాచ లక్ష్మణం రామః ధర్మజ్ఞం ధర్మవత్సలః ॥ 131.91 ॥

అతిష్ఠ ధర్మజ్ఞ మయా సహేమాం, గాం పూర్వరాజాఽధ్యుషితాం బలేన ।

తుల్యం మయా త్వం పితృభిర్హతా యా, తాం యౌవరాజ్యే ధురముద్వహస్వ ॥131.92॥

సర్వాత్మనా పర్యనునీయమానః, యదా న సామిత్రిరుపైతి యోగమ్ ।

నియుజ్యమానోఽపి చ యౌవరాజ్యే, తతోఽభ్యషించద్భరతం మహాత్మా ॥ 131.93 ॥

పాండరీకాశ్వమేధాభ్యాం వాజపేయేన చాసకృత్ ।

అన్యైశ్చ వివిధైర్యజ్ఞైః అయజత్పార్థివర్షభః ॥ 131.94 ॥

రాజ్యం దశసహస్రాణి ప్రాప్య వర్షాణి రాఘవః ।

శతాశ్వమేధానాజహ్రే సదశ్వాన్ భూరిదక్షిణాన్ ॥ 131.95 ॥

ఆజానులంబబాహుస్సః మహాస్కంధః ప్రతాపవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరో రామః పృథివీమన్వపాలయత్ ॥ 131.96 ॥

రాఘవశ్చాపి ధర్మాత్మా ప్రాప్య రాజ్యమనుత్తమమ్ ।

ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః ససుహృత్ జ్ఞాతిబాంధవః ॥ 131.97 ॥

న పర్యదేవన్విధవా న చ వ్యాలకృతం భయమ్ ।

న వ్యాధిజం భయం వాఽపి రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.98 ॥

నిర్దస్యరభవల్లోకః నానర్థః కంచిదస్పృశత్ ।

న చ స్మ వృద్ధా బాలానాం ప్రేతకార్యాణి కుర్వతే ॥ 131.99 ॥

సర్వం ముదితమేవాసీత్ సర్వో ధర్మపరోఽభవత్ ।

రామమేవానుపశ్యంతః నాభ్యహింసన్ పరస్పరమ్ ॥ 131.100 ॥

ఆసన్ వర్షసహస్రాణి తథా పుత్రసహస్రిణః ।

నిరామయా విశోకాశ్చ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.101 ॥

రామో రామో రామ ఇతి ప్రజానామభవన్ కథాః ।

రామభూతం జగదభూత్ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.102 ॥

నిత్యపుష్పా నిత్యఫలాః తరవస్కుంధవిస్తృతాః ।

కాలే వర్షీ చ పర్జన్యః సుఖస్పర్శశ్చ మారుతః ॥ 131.103 ॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా లోభవివర్జితాః ।

స్వకర్మసు ప్రవర్తంతే తుష్టాన్వైరేవ కర్మభిః ॥ 131.104 ॥

ఆసన్ ప్రజా ధర్మరతాః రామే శాసతి నాన్యతాః ।

సర్వే లక్షణసంపన్నాః సర్వే ధర్మపరాయణాః ॥ 131.105 ॥

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ ।

భ్రాతృభిస్సహితశ్రీమాన్ రామో రాజ్యమకారయత్ ॥ 131.106 ॥

ధన్యం యశస్య మాయుష్యం రాజ్ఞాం చ విజయావహమ్ ।

ఆదికావ్యమిదం త్వార్షం పురా వాల్మీకినా కృతమ్ ।

యః పఠేచ్ఛణ్ణయాల్లోకే నరః పాపాద్విముచ్యతే ॥ 131.107 ॥

పుత్రకామస్తు పుత్రాన్వై ధనకామో ధనాని చ ।

లభతే మనుజో లోకే శ్రుత్వా రామాభిషేచనమ్ ।

మహీం విజయతే రాజా రిపూంశ్చాప్యధితిష్ఠతి ॥ 131.108 ॥

రాఘవేణ యథా మాతా సుమిత్రా లక్ష్మణేన చ ।

భరతేనేవ కైకేయీ జీవపుత్రాస్తథా స్త్రియః ।

భవిష్యంతి సదానందాః పుత్రపౌత్రసమన్వితాః ॥ 131.109 ॥

శ్రుత్వా రామాయణమిదం దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి ।

రామస్య విజయం చైవ సర్వమక్లిష్టకర్మణః ॥ 131.110 ॥

శృణోతి య ఇదం కావ్యమ్ ఆర్షం వాల్మీకినా కృతమ్ ।

శ్రద్ధధానో జితక్రోధః దుర్గాణ్యతితరత్యసౌ ॥ 131.111 ॥

సమాగమం ప్రవాసాంతే లభతే చాపి బాంధవైః ।

ప్రార్థితాంశ్చ వరాన్ సర్వాన్ ప్రాప్నుయాదిహ రాఘవాత్ ॥ 131.112 ॥

శ్రవణేన సురాస్పర్శే ప్రీయంతే సంప్రశృణ్వతామ్ ।

వినాయకాశ్చ శామ్యంతి గృహే తిష్ఠంతి యస్య వై ॥ 131.113 ॥

విజయేతి మహీం రాజా ప్రవాసీ స్వస్తిమాన్ వ్రజేత్ ।

స్త్రియో రజస్వలాశ్శ్రుత్వా పుత్రాన్ సూయురనుత్తమాన్ ॥ 131.114 ॥

పూజయంశ్చ పఠంశ్చేమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ।

సర్వపాపాత్ ప్రముచ్యేత దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ ॥ 131.115 ॥

ప్రణమ్య శిరసా నిత్యం శ్రోతవ్యం క్షత్రియైర్ద్విజాత్ ।

ఐశ్వర్యం పుత్రలాభశ్చ భవిష్యతి న సంశయః ॥ 131.116 ॥

రామాయణమిదం కృత్స్నం శృణ్వతః పఠతస్సదా ।

ప్రీయతే సతతం రామః సహి విష్ణుస్సనాతనః ॥ 131.117 ॥

ఆదిదేవో మహాబాహుః హరిర్నారాయణః ప్రభుః ।

సాక్షాద్రామో రఘుశ్రేష్ఠః శేషో లక్ష్మణ ఉచ్యతే ॥ 131.118 ॥

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృణుముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥ 131.119 ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం, సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః, ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥ 131.120 ॥

ఏవమేతత్పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః ।
ప్రవ్యాహరత విస్రజ్జం బలం విష్ణోః ప్రవర్ధతామ్ ॥ 131.121 ॥

దేవాశ్చ సర్వే తుష్యంతి గ్రహణాచ్ఛవణాత్తథా ।
రామాయణస్య శ్రవణాత్ తుష్యంతి పితరస్తథా ॥ 131.122 ॥

భక్త్యా రామస్య యే చేమాం సంహితామృషిణా కృతామ్ ।
లేఖయంతీహ చ నరాః తేషాం వాసస్త్రివిష్టపే ॥ 131.123 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోననవ్తతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
ఆస్మృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।

క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।

అన్యాయశ్శాస్త్రథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రరవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।

ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।

అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్చయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్వా, పునరాహ పితామహః ।

సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।

దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।

ప్రవిశ్యాత్ హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।

సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటి నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికా భిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్సాదయ ఉత్సాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటిం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్చితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత,సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః**

అథ క్షమాప్తార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

